

МАЪНАВИЯТ ВА МАЪРИФАТ ДАРСИ

МИЛЛАТЛАРАРО ТОТУВЛИК ВА ДИНИЙ БАҒРИКЕНГЛИК – ҲАМЖИҲАТЛИК АСОСИ

Тарихдан маълумки, халқимиз асрлар давомида турли халқлар билан ўзаро савдо, иқтисодий ва маданий алоқалар олиб борган. Бундай муносабатлар ўз-ўзидан аҳолининг турмуш тарзи, маданияти, адабиётига ижобий таъсир кўрсатган. Хусусан, Амир Темур ва темурийлар ҳукмронлиги даврида ўлкамизда дипломатик муносабатлар юксак даражада ривожланган. Соҳибқирон бобомизнинг Франция, Англия, Испания, Византия, Миср, Хитой, Ҳиндистон, Усманийлар империяси каби кўплаб давлатларнинг ҳукмдорлари билан олиб борган дипломатик алоқалари ва ёзишмалари буни яққол тасдиқлайди. Амир Темур саройига дунёнинг турли мамлакатларидан, жумладан, Европа давлатларидан ўнлаб элчилар келган. Ҳақиқатдан манбаларида салкам ўн йил ичида Амир Темур номидан Хитойга 9 марта элчи юборилгани қайд этилади.

Яқин ўтмишга назар солсак, халқимизнинг меҳмондўстлик, бағрикенглик фазилатлари янада яққолроқ намоён бўлади. Ўз юртидан мажбуран кўчирилган, бадарға қилинган неча элат ва миллат вакиллари халқимиз бағрини очганига, меҳр кўрсатганига, энг оғир дамда уларга ёрдам қўлини чўзиб, бир бурда нонини баҳам кўрганига гувоҳ бўламиз. Корейслар, немислар, турклар, поляклар, греклар, қрим-татарлар бу бағрикенг заминда ўзининг иккинчи ватанини топгани айна ҳақиқатдир.

Мамлакатимизда Ўзбекистон фуқароларининг тенг ҳуқуқлилиги давлат томонидан кафолатланган. «Ўзбекистон халқи» тушунчаси юртимизда яшаб, ягона мақсад йўлида меҳнат қилаётган турли миллат ва элат вакиллари ўртасида ўзаро ҳурмат, дўстлик ва ҳамжиҳатлик туйғуларини мустаҳкамлашнинг ҳуқуқий-маънавий асоси бўлиб хизмат қилмоқда.

Юртимизда яшаб келаётган барча миллат ва элатлар равнақи учун тенг шароит ва имкониятлар яратиш, миллатлараро муносабатларни уйғунлаштириш истиқлол йилларида давлатимиз миллий сиёсатининг энг муҳим ва устувор йўналишларидан бирига айланади. Айниқса, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Миллатлараро муносабатлар ва хорижий мамлакатлар билан дўстлик алоқалари қўмитаси ташкил этилган, мамлакатимизда миллатлараро дўстлик ва бирдамлик муносабатларини мустаҳкамлаш, барча миллатларнинг ривожланиши, ўз қадриятларини сақлаб қолиши учун тенг шароитлар яратиш бериш, миллий маданий марказлар фаолиятини кучайтириш каби долзарб вазифаларни амалга ошириш борасидаги хайрли ишлар бутунлай янги босқичга кўтарилди.

Амалга оширилаётган эзгу савий-ҳаракатлар натижасида бугун юртимизда 130 дан

ортиқ миллат ва элат, 16 та диний конфессия вакиллари ҳамжиҳатликда, бир оила фарзандидек яшаб, мамлакат тараққиётига муносиб ҳисса қўшиб келмоқда. Қолаверса, республикамизда таълим 7 тилда – ўзбек, қорақалпоқ,

ликда» каби фестиваллар миллатлараро дўстлик ришталарининг янада мустаҳкамлашига хизмат қилмоқда.

Шу ўринда таъкидлаш лозимки, сўнгги уч йилда Ўзбекистоннинг ички ва ташқи сиёсатида жуда катта ўзгаришлар кўзга ташланмоқда. Буни жаҳон ҳамжамияти вакиллари, халқаро экспертлар, турли давлатларнинг сиёсий арбоблари ҳам юксак эътироф билан тилга олмоқда. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг сиёсий иродаси билан Марказий Осиё минтақасидаги қўшни мамлакатлар билан дўстона алоқалар қайта тиклангани, азалий ришталар янги мазмунда давом эттирилаётгани халқимизнинг хоҳиш-истаклари ва орзуларини ўзида ифода этмоқда. Шу билан бирга, Юртбошимиз узоқ ва яқин

ўтган Туркий тилли давлатлар ҳамкорлик кенгашининг еттинчи саммитидаги нутқида халқларимизни ўхшаш тил, муштарак маънавий қадриятлар ва ҳамкорлик ришталари бир-бирига боғлаб келаятиганини, ҳозирги пайтда кенгашнинг сиёсий кун тартибидан ҳеч бир муаммо ёки келишмовчилик мавжуд эмаслигини, иқтисодиёт, инвестиция, инновация, транспорт, коммуникация, туризм, илм-фан ҳамда таълим каби соҳаларда ўзаро ҳамкорлик фаол ривожланаётганини таъкидлаб ўтди.

Маълумки, халқларнинг этнохусусиятларини эътиборга олмаслик, уларга ҳурматсиз муносабатда бўлиш, миллатларнинг урф-одат ва анъаналари, қадриятларининг камситилиши бугун дунёда содир бўлаётган кўплаб низоларнинг асосий сабабидир.

ри, ҳудудларнинг этник қиёфаси бўйича билим олишади. Миллатлараро муносабатлар соҳасидаги устувор йўналишларни англаш орқали ҳозирги ҳолат, уларнинг сабаблари, илдишларини ўрганиб, мониторинг қилиб, бу борадаги муаммоларни бартараф этиш бўйича етук мутахассис бўлиб етишади.

Шунингдек, Юртбошимиз ташаббуси билан илгари сурилган Ҳаракатлар стратегиясининг «Хавфсизлик, миллатлараро тотувлик ва диний бағрикенгликни таъминлаш, чуқур ўйланган, ўзаро манфаатли ва амалий руҳдаги ташқи сиёсат юритиш» деб номланган бешинчи йўналишида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида ўтган йили бир қанча тадқиқотчиларнинг миллатлараро муносабатлар соҳасида олиб борган илмий изланишлари қўллаб-қувватланиб, уларни китоб ҳолида нашр этишга яқиндан қўмак берилди. Бундан ташқари, республика олий ўқув юртлари билан ҳамкорликда «Инсон, миллат, тил: тараққиёт масалалари» мавзусида илмий-назарий конференциялар ўтказилди.

Президентимиз Олий Мажлисга йўллаган Мурожаатномасида жамиятимизда миллатлараро тотувлик, диний бағрикенглик муҳитини мустаҳкамлаш борасидаги ишлар изчил давом эттирилишига алоҳида тўхталиб, жорий йил 30 июль – Халқаро дўстлик куни муносабати билан юртимизда биринчи марта «Дўстлик ҳафталиги»ни ва «Дўстлик» халқаро форум-фестивалини ўтказишга тақдир этган эди. Айтиш лозимки, давлатимиз раҳбарининг ушбу тақдирини шу азиз тупроқни Ватан тутган 130 дан ортиқ миллат ва элат вакиллари катта хурсандчилик билан қарши олди.

Ҳозирги кунда юртимизда давом этаётган коронавирус пандемияси сабабли мазкур тадбирни келгусида юксак савияда ўтказиш режалаштирилган. Ҳафталик доирасида ўтказиладиган қизиқарли кўргазмалар, мулоқотлар, ижодий фестиваллар, концертлар, форумлар, анжуманлар мамлакатимизда миллат ва элатлар ўртасидаги ўзаро дўстлик, ҳурмат, ишонч, меҳр ва савоҳат туйғуларини янада мустаҳкамлаш, миллатлараро тотувликни таъминлашга хизмат қилиши билан муҳим аҳамият касб этиши шубҳасиздир.

Файратулла ШУКУРОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамаси
ҳузуридаги Миллатлараро
муносабатлар ва
хорижий мамлакатлар
билан дўстлик алоқалари
қўмитаси матбуот котиби.

рус, тожик, қозоқ, қирғиз ва туркман тилларида олиб борилади. Шунингдек, юртимизда 143 та миллий маданий марказ фаолият юритади. Аксарият маданий марказларда «Якшанба мактаблари» ташкил этилган. Уларда ёшларга она тили ва давлат тили, урф-одат ва анъаналар, маданият ва санъат йўналишларида билим бериб борилади.

Қувонарлиси, республикамиздаги барча миллий маданий марказлар давлат миқёсидаги умумхалқ байрамлари, тадбирларида фаол иштирок этиб келади. Мустақиллик байрамига бағишлаб ўтказиладиган «Ўзбекистон — умумий уйимиз», «Ватан битта, Ватан ягона», «Бизнинг кучимиз — бирлик ва ҳамжиҳат-

хорижий мамлакатлар қатори қардош туркий тилли давлатлар билан ҳамкорлик алоқаларини янги босқичга кўтариш борасида ҳам кенг қамровли ишларни амалга оширмоқда.

Бугун сайёрамизда яшаётган туркий халқларнинг умумий сони 250 миллион кишидан ошади. Уларнинг асосий қисми олти мустақил республика – Ўзбекистон, Туркия, Озарбайжон, Қозғистон, Қирғизистон ва Туркменистонда истиқомат қилади. Эътиборлиси, бугунги кунда мазкур давлатлар ўртасидаги ҳамкорлик алоқалари янада кучайиб бормоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 2019 йил 14–15 октябрь кунлари Боку шаҳрида бўлиб

Шу боис ҳозирги кунда дунёнинг кўплаб мамлакатларида этнология ва антропология бўйича малакали мутахассислар тайёрланади. Бироқ яқин вақтгача мамлакатимизда айни йўналишда кадрлар тайёрлаш тизими мавжуд эмас эди. Қувонарлиси, бу йил Ўзбекистон Миллий университетининг тарих факультетида этнология ва ижтимоий антропология бўйича янги йўналиш ташкил қилинди. Ҳозирда мазкур факультетда 28 нафар ёш кадр соҳа сир-асрорларини чуқур ўрганмоқда. Таъкидлаш керакки, ушбу йўналишдаги талабалар мамлакатимиз ва минтақамизда яшаётган турли миллатлар, элатлар, уруғларнинг ўзига хосликла-